

Jan Terlouw

Kop uit 't zand

Een novelle over
het klimaat

4

De hete zomer eindigde abrupt op 2 september. Van de ene dag op de andere teisterde een serie stormen de West-Europese kusten, met overvloedige regenval, wat een zegen was voor het naar water snakkende land. De boeren hadden gebeden om regen, maar na de wat late, en wel erg ruime verhoring ervan baden ze om droogte, opdat hun aardappels niet zouden verrotten.

Fleur nam een besluit waar ze meer dan een jaar over had nagedacht. Keer op keer had ze haar herinnering geraadpleegd. Hoe vaker ze dat deed, des te onzekerder werd ze. Zo'n tweeënhalf jaar geleden, toen ze nog in Leiden woonde, was ze een keer uit geweest met een groep vriendinnen. Ze hadden dat vaker gedaan in hun eerste twee studie jaren. Het waren geen avonden geweest waar ze met trots op terugkeek. Te veel drugs, alcohol en onverantwoorde *one night stands*. Die laatste keer, toen ze allang met Bart was, hoe was dat gegaan? Het was ter gelegenheid geweest van de aanstaande bruiloft van Thalassa, dat wist ze nog. In de loop van de avond hadden ze een groep min of meer bevriende jongens ontmoet, en ze kon zich maar niet voor de geest halen of die vreselijke Philip Dorenbosch daarbij was geweest. Ze dacht van wel, maar dat kon komen doordat ze er al zo vaak aan had teruggedacht. Dat verwarde het geheugen. Ze had

vaak overwogen het Thalassa of een van de andere vriendinnen te vragen, maar ze had er elke keer van afgezien. Het verhaal van Philip dat Carsten zijn kind kon zijn, had in de krant gestaan. Ze zouden meteen hun conclusies trekken.

Was ze die avond met Philip in bed terechtgekomen, iets wat hij altijd had gewild? Ze kon het zich niet voorstellen, maar ze wist dat dit soort dingen waren voorgekomen toen ze eerste- en tweedejaars was. Incidenteel, hoogstens twee keer, maar toch. Bijna weg uit haar herinnering, maar het was gebeurd.

Toen Bart met het verhaal van Philip was thuisgekomen, had ze spontaan en naar wat ze toen voor waarheid hield gezegd dat het onmogelijk was. Maar in de loop van de tijd was de twijfel komen opzetten. Bart sprak er nooit over, maar ze voelde dat er een zere plek in zijn ziel zat. Als ze ruzie hadden, wat van tijd tot tijd voorkwam, schoof de zere plek dichterbij naar de oppervlakte, of verbeeldde ze zich dat?

Het begon een obsessie te worden. En dus besloot ze te doen wat ze steeds had weggeduwd: ze vroeg een vaderschapstest aan. Ze boden ze te kust en te keur aan. De bureaus die met DNA-onderzoek allerlei familierelaties konden vaststellen waren als paddenstoelen uit de grond gerezen. Duur was het wel, zo'n elfhonderd euro. Ze wilde dat niet uit hun gezamenlijke financiële pot halen. Want ze was niet zeker of ze de uitslag aan Bart zou vertellen, hoe die ook uitviel. Gelukkig had ze nog een oude persoonlijke spaarrekening, die net toereikend was.

Al een maand bewaarde ze een bebloede zakdoek van Bart, die zich in zijn vinger had gesneden aan de scherpe rand van een envelop. Van Carsten kon ze natuurlijk gemakkelijk met een wattenstaafje wat wangsljm wegemen. Fleur was een vrouw die een heel beheerste indruk maakte en zich meestal inderdaad ook wist te beheersen. Maar toen ze met het DNA-materiaal naar het door haar gekozen bureau ging, stormde het in haar hart. Uitslag over veertien dagen.

Het stormde ook aan de kust, onverminderd.

‘De natuur is in de war,’ zeiden de mensen.

‘Klimaatcrisis,’ zeiden de serieuze wetenschappers.

Bertil had zijn artikel over de drinkwatervoorziening in de wereld zodanig afgezwakt dat zijn professor ermee uit de voeten kon, en hij haatte zichzelf erom. De vriendschapsbanden tussen hem en zijn vrouw met Bart en Fleur waren verstevigd sinds hun gezamenlijke vakantie. Ze kwamen af en toe bij elkaar een borrel drinken en Suze bracht cadeautjes mee voor Carsten, op wie ook het echtpaar Sporendal dol was.

Suze aan de telefoon: ‘Hebben jullie zin om zaterdagavond bij ons te komen eten? Jullie kunnen Carsten hier wel in een bed leggen, dan is er geen gedoe met oppas.’

‘Leuk. Graag. Tot zaterdag.’

Aperitiefje, olijven, gekeuvel over de weetjes van de dag, het gebruikelijke. Maar Bart en Fleur voelden allebei dat hun vrienden iets op het hart hadden. Iets lastigs. Bij-

voorbeeld dat ze iets kwijt waren en hun moesten vragen of zij er iets van wisten.

Pas bij het toetje kwam Bertil ermee.

‘We hebben geen kinderen. Wat zijn jullie gelukkig met jullie Carsten.’

Fleur had vaak een ongemakkelijk gevoel gehad als Bertil en Suze haar zagen met Carsten op de arm. Het ongemakkelijke gevoel dat ze onmetelijk veel rijker was dan zij.

‘Overbevolking?’ vroeg Bart. ‘Verantwoordelijkheidsgevoel voor een aarde die zucht onder de consumerende mensenmassa?’

‘Nee, dat is het niet,’ zei Bertil.

Er viel een stilte.

‘Ik ben onvruchtbaar. Mijn zaad is zo dood als een pier. En daar is niets aan te doen.’

‘Ach.’ Fleur legde een hand op zijn arm.

‘We weten het nu drie jaar,’ zei Suze. ‘We dachten dat we erin konden berusten. Maar het lukt niet. We zijn ongelukkig. We maken ruzie.’

‘Adoptie?’ suggereerde Bart.

In de stilte die opnieuw viel, hoorden ze vanuit de naastgelegen kamer een geluidje van Carsten. Fleur stond op en ging bij hem kijken. ‘Kreuntje in zijn slaap,’ zei ze toen ze terug was.

‘Geen adoptie,’ zei Bertil. ‘We willen liever iets anders.’

‘Donor?’

‘Ja, ik vind dat Suze er recht op heeft zelf een kind te baren, als dat mogelijk is.’